

- **2021. július 9–10-én** 20. alkalommal került megrendezésre a Német–magyar büntetőjog-történelmi szeminárium az ELTE ÁJK Magyar Állam- és Jogtörténelmi Tanszéke és az Augsburgi Egyetem Büntetőjogi Tanszékének közös szervezésében. A szeminárium fő témája *Wendepunkte der Strafrechtsgeschichte* volt. A német és a magyar hallgatók e témakörhöz kapcsolódóan – ez alkalommal online-előadás formájában – mutatták be kutatási eredményeiket német nyelven. A magyar hallgatókat Mezey Barna tanszékvezető egyetemi tanár, Bódiné Beliznai Kinga egyetemi docens, Képeßy Imre egyetemi tanársegéd és Frey Dóra tudományos munkatárs (Andrássy Universität Budapest), míg a német hallgatókat prof. dr. Arnd Koch tanszékvezető egyetemi tanár és dr. Markus Hirte LL.M. igazgató (Mittelalterliches Kriminalmuseum in Rothenburg ob der Tauber) készítette fel. Arnd Koch, Mezey Barna és Markus Hirte köszöntő szavai után a szeminárium résztvevői az egyetemek és a Mittelalterliches Kriminalmuseum bemutatkozó kisfilmjeit nézhették meg. A hallgatói előadások délelőtti szekcióját disputa zárta. A délutáni program a Mittelalterliches Kriminalmuseum időszaki kiállításának („Hund und Katz – Wolf und Spatz”. *Tiere in der Rechtsgeschichte*) virtuális látogatásával kezdődött. Az előadások követő vita után a szeminárium résztvevői prof. dr. Andreas Deutsch (Universität Heidelberg) ünnepi előadását hallgathatták meg „Zur stauppe gehawen ... dorumb, der eym pferde dy zunge abgeschnytten.” *Wendepunkte auf dem langen Weg zum modernen Tierschutz* címmel. A szeminárium második napján elhangzott hallgatói előadásokat a Német–magyar büntetőjog-történelmi szeminárium jubileuma alkalmából megjelent *Wendepunkte der Strafrechtsgeschichte. Deutsche und ungarische Perspektiven* című ünnepi kötet bemutatása követte. A kétnapos programot dr. Thomas Exner bíró (Landgericht Würzburg/Schweinfurt) előadása (*Liberales Strafen. Eine deutsch-ungarische Wahlverwandtschaft auf dem Weg zum modernen Strafrecht*) zárta.
- **2021. július 16-án**, immár ötödik alkalommal került megrendezésre a Horvát–magyar jogtörténelmi nyári egyetem és szeminárium, amelynek 2021-ben Budapest adott otthont. A konferencia résztvevőit a házigazda nevében Somssich Réka egyetemi tanár, dékánhelyettes köszöntötte. Az ELTE ÁJK Magyar Állam- és Jogtörténelmi Tanszékének és a Zágrábi Egyetem Jogtudományi Kara Horvát Állam- és Jogtörténelmi Tanszékének közös szervezésű szemináriumának fő témája *Public administration and constitutional history in the 19–20th century* volt. A horvát és a magyar hallgatók e témakörhöz kapcsolódóan – ez alkalommal online-előadás formájában – mutatták be kutatási eredményeiket angol nyelven. A magyar hallgatókat Képes György habil. egyetemi docens, Bódiné Beliznai Kinga egyetemi docens, Gosztonyi Gergely egyetemi adjunktus és Képeßy Imre egyetemi tanársegéd, míg a horvát hallgatókat doc. dr. sc. Dunja Milotić és izv. prof. dr. sc. Ivan Kosnica készítette fel.
- **2021. augusztus 20-án**, életének 93. évében elhunyt Horváth Pál professor emeritus, az ELTE Állam- és Jogtudományi Karának egykori tanszékvezető egyetemi tanára. Horváth Pál 1928. április 5-én született Győr-szemerén. Jogi tanulmányait követően a Bolgár Elek akadémikus által alapított Általános Jogtörténelmi Tanszékre került tanársegédként. 1958-ban védte meg kandidátusi értekezését, amely *A középkori falusi földközösség jogtörténelmi vonatkozásai* címmel 1960-ban az Akadémiai Kiadónál jelent meg. E monográfiájában már megmutatkozott érdeklődése az összehasonlító jogtörténelmi kutatási módszer iránt, amelyet későbbi munkásságában is sikeresen alkalmazott. A kandidátusi fokozat megszerzését követően 1959-ben egyetemi docensi kinevezést kapott, majd 1961-ben átvette – az 1950-es évek közepétől már Egyetemes Jogtörténelmi Tanszék néven ismert – tanszék vezetését. 1966-ban lett egyetemi tanár. 1968-ban szerezte meg az akadémiai doktori fokozatot *A kelet-közép-európai népek jogfejlődésének főbb irányjai* címmel megvédett disszertációjával. Horváth Pál a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karának egyik alapító professzora és 1995. szeptembertől az oktatói kar tagja volt. Hét éven keresztül látta el az Egyetemes Állam- és Jogtörténelmi Tanszék vezetését.
- **2021. szeptember 1-jén** megalakult *A magánjog fejlődése a két világháború között* elnevezésű OTKA-kutatócsoport (projektazonosító: K 138618) a Szegedi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Magyar Jogtörténelmi Tanszékén, amelyet a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal talált méltónak támogatásra Kutatási témapályázati kiírás keretében. A kutatócsoport vezető kutatója Varga Norbert habil. egyetemi docens, a kutatócsoport résztvevő kutatói Homoki-Nagy Mária tanszékvezető egyetemi tanár, Legeza Dénes PhD, Pétervári Máté PhD egyetemi adjunktus, Szívós Kristóf és Krusóczki Bence PhD-hallgatók. A kutatócsoport célja a Horthy-korszak magánjogi szegmenseinek feltárása primer (levéltári) források alapján.
- **2021. szeptember 7-én** eredményesen védte meg az *1919-es „kommunista bűnperek” az Észak-Dunántúlon. A Tanácsköztársaság vidéki szervei működésének és az azokkal kapcsolatos büntetőjogi felelősségre vonásnak egyes kérdései a helyi perek tükrében* című doktori értekezését Nagy Szabolcs a Széchenyi István Egyetem Állam- és Jogtudományi Doktori Iskolája által szervezett nyilvános vita keretében. A doktorjelölt témavezetője Barna Attila PhD, tanszékvezető egyetemi docens (SZE ÁJK) volt. A bírálóbizottság elnöke Lévay Miklós egyetemi tanár (SZE JÁK), tagjai mint hivatalos bírálók Vizi László Tamás PhD, főiskolai tanár (Kodolányi János Egyetem) és Horváth Attila tanszékvezető egyetemi ta-

nár (NKE ÁNTK), tagjai Balogh Elemér tanszékvezető egyetemi tanár (SZTE ÁJTK), Mezey Barna egyetemi tanár (SZE ÁJK) és Koncz Ibolya Katalin tanszékvezető egyetemi docens (ME ÁJK) voltak.

- **2021. szeptember 9-én** kollégái és barátai ünnepeltek együtt Máthé Gáborral 80. születésnapja alkalmából a Nemzeti Közszerződési Egyetemen. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem, illetve a Nemzeti Közszerződési Egyetem professor emeritusa az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán szerzett jogi diplomát, majd az Államigazgatási Főiskolán, utóbb a Károli Gáspár Református Egyetemen, a Budapesti Corvinus Egyetemen, valamint az NKE ÁNTK Állam- és Jogtörténeti Tanszékén oktatót magyar alkotmány-, jog- és közigazgatás-történetet. Horváth Attila tanszékvezető egyetemi tanár (NKE ÁNTK), Koltay András egyetemi tanár, rektor (NKE), Deli Gergely egyetemi tanár, dékán (NKE ÁNTK) és Kis Norbert egyetemi tanár, rektorhelyettes (NKE) ünnepi méltatásait követően Máthé Gábor köszöntötte az egybegyűlteket.
A Bathó Gábor egyetemi tanársegéd (NKE ÁNTK) és Peres Zsuzsanna egyetemi docens (NKE ÁNTK) szerkesztésében megjelent, *Labor est etiam ipse voluptas* című ünnepi tanulmánykötetet Horváth Attila adta át az ünnepeltnek.
- **2021. szeptember 17-én** a krakkói Jagiellonian University által *In toto et pars continetur – influence of codification processes on legal system over the centuries* címmel szervezett 15. nemzetközi jogtörténeti konferencián Krusóczki Bence *The emergence of competition law in Hungary*, míg Szívós Kristóf *The practical questions regarding the unity of oral hearing after the codification of Hungarian law of civil procedure* címmel tartott előadást. A Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Doktori Iskolájának doktoranduszai a két egyetem közötti több éves gyümölcsöző együttműködésnek köszönhetően vehettek részt a konferencián.
- **2021. szeptember 17-én** *A cenzúra valósága – történelmi jelenkor?* címmel rendezett konferenciát a Magyar Tudományos Akadémia IX. Osztály Jogtörténeti Albizottsága és az ELTE ÁJK Kar Magyar Állam- és Jogtörténeti Tanszékén működő MTA–ELTE Jogtörténeti Kutatócsoport (ELKH).
A konferencia fő célkitűzése az volt, hogy összegyűjtse a cenzúra történetének, meglétének társadalmi hatásaival, az alapjogok érvényesülésére gyakorolt befolyásával, illetve a múltban felmerült és jelenleg felmerülő szabályozási kérdésekkel kapcsolatos magyarországi tapasztalatokat, kutatási eredményeket, tudományos álláspontokat.
- **2021. szeptember 18-án** került megrendezésre – hagyományteremtő szándékkal – az Első Magyar Jogi Könyvszalón a felújított Károlyi–Csekolics-palotában. Kedvezményes könyvvásár, könyvbemutatók, neves jogászok, szakmai programok és díjátadók várták az érdeklődőket. A rendezvény díszvendége Áder János köztársasági el-

nök volt. A szakmai programok keretében Mezey Barna tanszékvezető egyetemi tanár (ELTE ÁJK) és Balogh Elemér tanszékvezető egyetemi tanár (SZTE ÁJTK) a Gondolat Kiadó gondozásában megjelent *Jogtörténeti Értekezések*-sorozat köteteiről és a *Jogtörténeti Szemle* folyóiratról beszélgetett. Nagy Janka Teodóra tanszékvezető egyetemi tanár (PTE KPVK) pedig Takács Péter tanszékvezető egyetemi tanárt (SZE ÁJK) kérdezte az általa szerkesztett és szintén a Gondolat Kiadó gondozásában, 2020-ban megjelent *A jog megjelenítése, épített környezete és szimbólumai. A jogi kultúra látható világa* című kötetről.

- **2021. szeptember 22-én** az MTA–ELTE Jogtörténeti Kutatócsoportja (ELKH) és az MTA IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya Jogtörténeti Albizottsága egy napos tudományos online konferenciát tartott *Összetett állammodellek és a hatalommegosztás elve* címmel.
A konferenciát Mezey Barna tanszékvezető egyetemi tanár, az MTA–ELTE Jogtörténeti Kutatócsoport (ELKH) vezetője nyitotta meg. A konferencia programja a tematikából adódóan két egymást követő szekcióra oszlott: először a monarchikus modellek kerültek bemutatásra, majd a republikánus államok következtek. Az előadók egy előre egyeztetett koncepció mentén készítették el az egy-egy országról szóló esettanulmányukat, így mindannyian kitértek a történelmi előzményekre, a hatalommegosztás elvének érvényesülésére, az adott államszerkezetre, a jog szuverenitására és az adott országot megkülönböztető egy speciális kérdésre.
Az első, monarchikus modelleket bemutató szekciót Karácsony András egyetemi tanár, az MTA–ELTE Jogtörténeti Kutatócsoport (ELKH) tudományos főmunkatársa vezette. Elsőként Kárbin Akos, a Magyar Nemzeti Levéltár főlevéltárosa ismertette az Osztrák–Magyar Monarchia közös ügyeinek kérdéseit. Előadását rövid diszkusszió követte, majd Képes György, az ELTE ÁJK Magyar Állam- és Jogtörténeti Tanszékének habil. egyetemi docense mutatta be a Magyarországon talán kevésbé ismert Svédország és Norvégia Egyesült Királyságának történetét. Heka László, a SZTE ÁJTK Összehasonlító Jogi és Jogelméleti Intézetének habil. egyetemi docense a Szerb–Horvát–Szlovén (és később Jugoszláv) Királyság egyes alkotmánytörténeti kérdéseibe engedett betekintést. A monarchikus modelleket bemutató szekciót rövid diszkusszió zárta.
A második, a republikánus állammodelleket bemutató szekciót Képes György vezette. Elsőként Képesy Imre, az MTA–ELTE Jogtörténeti Kutatócsoport (ELKH) tudományos segédmunkatársa mutatta be a csehszlovák állam történetét (Csehszlovákia vagy Cseh-Szlovákia?). A rövid diszkussziót Heil Kristóf Mihály, az MTA–ELTE Jogtörténeti Kutatócsoport (ELKH) tudományos segédmunkatársának Svájcot bemutató előadása követte. Végül Beke-Martos Judit, az MTA–ELTE Jogtörténeti Kutatócsoport (ELKH) tudományos munkatársa vázolta fel az Amerikai Egyesült Államok állammodelljét. A diszkussziót követően Karácsony András összegezte a hallottakat.